

Neskaidrības par PVN maksāšanu pēc kases principa

30. decembris, 2013 / Sabīne Vuškāne, zvērinātu advokātu biroja SORAINEN vecākā nodokļu menedžere

http://www.ifinances.lv/lat/atbild_eksperts/nodokli?doc=4984

Foto: no ZAB SORAINEN arhīva

Uzņēmums novembrī reģistrējas par pievienotās vērtības nodokļa (PVN) maksātāju un izvēlas piemērot PVN likuma 137. pantā noteikto īpašo nodokļa maksāšanas kārtību (t.s. kases metodi). Ja par periodu no 2012. gada oktobra līdz 2013. gada septembrim (ieskaitot), summē izrakstītās pavadzīmes par pārdoto produkciju, ir pārsniegts LVL 35 000 sliekšnis. Ja vērtē iepriekšējo 12 mēnešu laikā saņemto samaksu par pārdoto produkciju (t.i., aplikamos darījumus saskaita pēc kases principa), tad LVL 35 000 sliekšnis vēl nav pārsniegts. Un attiecīgi jautājums - vai, nosakot LVL 35 000 aplikamo darījumu kopsummu, vienmēr ir jāvadās pēc parastās PVN kārtības, vai var tomēr vērtēt pēc īpašās kārtības (ja nodokļu maksātājs to ir izvēlējis)?

Un vēl viens jautājums par PVN – kā pareizi pirmajā iesniegtajā PVN deklarācijā ir jānorāda aprēķinātais PVN par to ieņēmumu summu, kas līdz reģistrācijas brīdim ir pārsniegusi LVL 35 000. Piemēram, uz reģistrācijas brīdi PVN reģistrā iepriekšējos 12 mēnešos aplikamie darījumi ir bijuši LVL 36 500. Kā pareizi no LVL 1500 summas ir jāaprēķina PVN uzrādīšanai pirmajā PVN deklarācijā un kā šo PVN summu pareizi ir jāgrāmato?

Atbild Sabīne Vuškāne, zvērinātu advokātu biroja SORAINEN vecākā nodokļu menedžere:

Saskaņā ar PVN likuma 59.pantu, nodokļa maksātājam ir tiesības neregistrēties kā PVN maksātājam, ja tā veikto preču piegāžu un sniegto pakalpojumu kopējā vērtība iepriekšējo 12 mēnešu laikā nav pārsniegusi LVL 35 000.

84.panta 11.daļa un 34.panta 10.daļa nosaka: ja nodokļu maksātāja ar PVN aplikamo preču piegāžu un sniegto pakalpojumu vērtība 12 mēnešu laikā pārsniedz LVL 35 000, tad no pārsnieguma summas ir jāmaksā PVN. Šajās normās paredzēts, ka konkrēto darījumu brīdis, nevis rēķinu apmaksas datums, ir izšķirošais, lai secinātu, kad darījumi ir veikti. Darījuma brīdis atsevišķiem darījumiem noteikts PVN likuma 31. un 32.pantos.

Savukārt 137.pantā noteiktā īpašā PVN maksāšanas kārtība (naudas līdzekļu uzskaitē) regulē tikai nodokļa nomaksas termiņu valsts budžetā atsevišķai nodokļu maksātāju grupai, kuras gada apgrozījums ir līdz LVL 70 000 – jebkuram uzņēmumam vai LVL 351 000 - lauksaimniecības vai zivsaimniecības nozares uzņēmumiem. Respektīvi, šiem uzņēmumiem ir tiesības PVN par darījumiem samaksāt valsts budžetā tajā taksācijas periodā, kad saņemta samaksa par darījumu. Piemēram, PVN par pakalpojumu, kas ir noticis, un rēķins izrakstīts oktobrī, bet samaksa saņemta tikai novembrī, darījums uzrādāms novembra deklarācijā, un PVN maksājams līdz 20.decembrim. Arī priekšnodoklis, kas attiecināms uz šo darījumu, atskaitāms tikai novembra deklarācijā. Ja

atskaites periods ir ceturksnis, attiecīgi PVN deklarēšana un maksāšana tiek atlikta uz attiecīgo ceturksni, kad saņemta samaksa.

Atbildot uz lasītāja jautājumu par pārsnieguma summu virs LVL 35 000, kas jādeklarē par iepriekšējiem periodiem - ar PVN ir jāapliek tā darījumu daļa, kas ir veikta (nevis apmaksāta) iepriekšējos 12 mēnešos un kas pārsniedz reģistrācijas sliekšni LVL 35 000. Konkrētajā periodā veikto darījumu apmēru jānosaka, pamatojoties uz šī darījuma brīdi nevis naudas līdzekļu uzskaites principu.

No lasītāja piemēra saprotam, ka 12 mēnešos veikto darījumu apjoms pārsniedz reģistrācijas sliekšni par LVL 1 500. Atbilstoši [PVN likuma](#) 34.panta 10.daļai budžetā maksājamo PVN par šo summu aprēķina šādi:

$LVL\ 1\ 500 / 1,21 = LVL\ 1\ 239,67$ (apliekamā vērtība)

$LVL\ 1\ 239 \times 0,21 = LVL\ 260,33$ (maksājamais PVN)